

อภุตา ที อภุตถึ นภัก

ข่าวรามคำแหง

RAMKHAMHAENG UNIVERSITY NEWSLETTER

ม.ร.0601.033.0332/2525.11.47 [001-008]

เพื่อเป็นสื่อกลาง
ระหว่าง
มหาวิทยาลัยกับนักศึกษา

ปีที่ 11 ฉบับที่ 47

ปีการศึกษา 2524 20 มีนาคม 2525

ราคา 75 สตางค์

เลื่อนวันสุดท้ายของ การลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน และให้งดการบรรยาย 1 วัน

ตามที่คณะกรรมการได้มีมติให้วันจันทร์ที่ 5 เมษายน 2525 เป็นวันหยุดราชการ และเนื่องจากวันดังกล่าวมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้เดิมเป็นวันสุดท้ายของการลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน/2524 มหาวิทยาลัยจึงให้เลื่อนการลงทะเบียนดังกล่าวจากวันจันทร์ที่ 5 เมษายน 2525 ไปเป็นวันพุธที่ 7 เมษายน 2525 และให้งดการบรรยายในวันพุธที่ 7 เมษายน 2525 เสีย

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ม.ร.

ผู้ช่วยเลขานุการทูตจีนเยี่ยมชม ม.ร.

เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2525 เวลา 09.00 น. นายหลี่เจี้ยน ผู้ช่วยเลขานุการทูต (Second Secretary) เพื่อวัฒนธรรม สถานทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ได้มาเยี่ยมชมกิจการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยได้เข้าพบ รศ.ดร.อภิรมย์ ณ นคร อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผศ.ดร.พลสิทธิ์ หนูชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารมหาวิทยาลัย รวมทั้งผู้ฝึกสอนการกีฬาของมหาวิทยาลัย

อ่านต่อหน้า 7

ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร ของมหาวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2525 Dr. Frank H. Klassen ในฐานะ President Consortium for International Cooperation in Higher Education และในฐานะ Executive Director ซึ่งเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงในการจัดฝึกอบรมบุคลากรทั้งในระดับผู้บริหารและนักวิชาการ ที่เป็นที่ยอมรับของสถาบันชั้นสูงต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ทั้งสถาบันของรัฐและสถาบันของเอกชน ได้เดินทางมาเป็นแขกรับเชิญของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อพิจารณาจัดหา

อ่านต่อหน้า 2

โครงการเคหะชุมชนลาดกระบัง

ตามที่มหาวิทยาลัยมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่มีรายได้น้อยของมหาวิทยาลัยนั้น เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2525 รศ.ดร.อภิรมย์ ณ นคร อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง และ รศ.จรินทร์ธานีรัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายสวัสดิการ ได้พบกับนายดำรง ลัทธพิพัฒน์ ผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ เพื่อร่วมกันพิจารณาโครงการเคหะชุมชนลาดกระบัง ซึ่งตั้งอยู่หลัก กม.ที่ 3 ถนนร่มเกล้า ห่างจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก ประมาณ 12 กม. และห่างจากวิทยาเขต ณ ท่งเศรษฐี ประมาณ 15 กม. โครงการนี้มีเนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่ แต่จะสร้างประมาณ 700 ไร่ก่อน เมื่อโครงการแล้วเสร็จจะเปิดให้ประชาชนทั่วไปได้เช่าซื้อเป็นที่อยู่อาศัยได้ซึ่ง 3,700 หน่วย มหาวิทยาลัยจึงได้ติดต่อการเคหะฯ ให้ช่วยจัดสรรที่ดินและที่ดินส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าวนี้ สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

ต่อมาเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 การเคหะแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันสำรวจดูความจำเป็น เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของมหาวิทยาลัย โดย รศ.ดร.อภิรมย์ ณ นคร อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้นำนายดำรง ลัทธพิพัฒน์ ผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติ ตรวจสอบสภาพบริเวณพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ที่มีเจ้าหน้าที่นักการภารโรงเข้ามาปลูกบ้านพักอาศัย จนเป็นแหล่งสลัม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาแก่มหาวิทยาลัย และเป็นการทำลายบรรยากาศทางวิชาการและสภาพแวดล้อมที่ดี มหาวิทยาลัยจึงมีโครงการที่จะให้ผู้ปลูกบ้านพักอาศัยในบริเวณดังกล่าวย้ายออกไป โดยการเคหะแห่งชาติยินดีให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้ตามความต้องการของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ม.ร.

ฉบับนี้มีอะไร

- 1. กำหนดวันรับสมัครนักศึกษาใหม่ หน้า 2
- 2. สัมภาษณ์อธิการบดี หน้า 3
- 3. โครงการรวมว รมรื่น หน้า 4
- 4. การศึกษาวิชานิติศาสตร์ หน้า 5
- 5. จดหมายถึงบรรณารักษ์ หน้า 7

รหัสไปรษณีย์

ติดต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อความรวดเร็ว
โปรดระบุรหัสไปรษณีย์ด้วย โดยเจ้าหน้าที่ของถึง :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถนนรามคำแหง

กทม. 10240

● วารสารรามคำแหงเล่มใหม่

วารสารรามคำแหงเล่มใหม่ ซึ่งเป็นฉบับคณะบริหารธุรกิจออกวางตลาดแล้วพร้อมไปด้วยเนื้อหาที่น่าสนใจและทรงคุณค่า มีบทความน่าอ่านหลายเรื่อง เช่น การหีบห่อผลิตภัณฑ์ (โดย อ.ดารณี พานทอง) การสื่อสารมวลชนสัมพันธ์ (โดย อ.ลดาวลัย ยมจินดา) Audience Research ....หนทางในการเพิ่มประสิทธิภาพสื่อสารมวลชน (โดย รศ. จุฬา เทียนไทย)

จำหน่ายในราคาเล่มละ 15 บาท ผู้สนใจสมัครเป็นสมาชิกวารสารรามคำแหง หรือติดต่อซื้อเป็นรายฉบับได้ที่ ฝ่ายตำราฯ อาคารศรีสังฆานาลัย

● การลงทะเบียนเรียนทางไปรษณีย์

มหาวิทยาลัยได้กำหนดการลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน/2524 ที่ มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 24 มีนาคม 7 เมษายน 2525 และกำหนดการลงทะเบียนเรียนทางไปรษณีย์ ภาคฤดูร้อน/2524 ว่า นักศึกษาต้องส่งหลักฐานถึงมหาวิทยาลัยภายในวันที่ 28 มีนาคม 2525 มิฉะนั้นจะถือว่าหมดสิทธิ์ ขอสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการลงทะเบียนเรียนทางไปรษณีย์ ก็คือ นักศึกษาต้องใช้แบบฟอร์ม ม.ร. 34 เท่านั้น หากยังไม่ได้รับ นักศึกษาสามารถขอแบบฟอร์ม ม.ร. 34 ได้ที่ฝ่ายจัดตารางสอนลงทะเบียนเรียนและตารางสอบ สวป. ชั้น 6

● รับสมัครงาน

บริษัทอเมริกัน แฟมิลี่ไลต์ แอสซิวรันส์ ประเทศไทย จำกัด ต้องการรับสมัครพนักงานขายจำนวนมาก ผู้สนใจต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยติดต่อสมัครได้ที่ บริษัทฯ เลขที่ 325-9 อาคาร STV ถนนสีลม กรุงเทพฯ 5 หรือโทรศัพท์สอบถามรายละเอียดได้ที่หมายเลข 2350166-9 และ 2355950-3

กองบรรณาธิการ

ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร

ต่อจากหน้า 1

แนวทางและความร่วมมือทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย

ในการนี้ มหาวิทยาลัยได้มอบให้ ผศ.ดร.พลสิทธิ์ หนูชูชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ประสานงานในโครงการและรายละเอียดกับ Dr. Frank H. Klassen ซึ่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการได้ชี้แจงว่า ความร่วมมือครั้งนี้ เพื่อให้โครงการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย มีขอบเขตในการฝึกอบรมกว้างขวางขึ้น และตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธานกรรมการ สำหรับรายละเอียดและความร่วมมือที่ได้ตกลงในครั้งนี้จะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ม.ร.

กำหนดวันจำหน่ายใบสมัครและ รับนักศึกษาใหม่ ประจำปีการศึกษา 2525

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กำหนดให้มีการรับสมัครนักศึกษาใหม่ ประจำปีการศึกษา 2525 โดยกำหนดวันจำหน่ายใบสมัครและรับสมัครนักศึกษา ดังนี้

1. การจำหน่ายใบสมัคร

- 1.1 ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
  - ตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน - 21 พฤษภาคม 2525 (เว้นวันเสาร์ - อาทิตย์) และ
  - ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม - 10 มิถุนายน 2525 (เว้นวันอาทิตย์)
- 1.2 ที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - ตั้งแต่วันที่ 1 - 14 มิถุนายน 2525 (เว้นวันหยุดราชการ) และ
  - ตั้งแต่วันที่ 15 - 20 มิถุนายน 2525 (ไม่เว้นวันหยุดราชการ)

2. การรับสมัครและสถานที่รับสมัคร

- 2.1 ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
  - ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม - 10 มิถุนายน 2525 (เว้นวันอาทิตย์และวันที่ 31 พฤษภาคม 2525)
- 2.2 ที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - ตั้งแต่วันที่ 15 - 20 มิถุนายน 2525 (ไม่เว้นวันหยุดราชการ) ซึ่งมี 16 ศูนย์ทั่วประเทศ คือ

1. จังหวัดเชียงใหม่	- วิทยาลัยครูเชียงใหม่
2. จังหวัดลำปาง	- วิทยาลัยครูลำปาง
3. จังหวัดพิษณุโลก	- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก
4. จังหวัดนครสวรรค์	- วิทยาลัยครูนครสวรรค์
5. จังหวัดเชียงราย	- วิทยาลัยครูเชียงราย
6. จังหวัดสุโขทัย	- โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม
7. จังหวัดขอนแก่น	- มหาวิทยาลัยขอนแก่น
8. จังหวัดอุบลราชธานี	- วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
9. จังหวัดนครราชสีมา	- วิทยาลัยครูนครราชสีมา
10. จังหวัดอุดรธานี	- วิทยาลัยครูอุดรธานี
11. จังหวัดมหาสารคาม	- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม
12. จังหวัดจันทบุรี	- วิทยาลัยครูจันทบุรี
13. จังหวัดนครศรีธรรมราช	- วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
14. จังหวัดสงขลา	- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่
15. จังหวัดยะลา	- วิทยาลัยครูยะลา
16. จังหวัดภูเก็ต	- วิทยาลัยครูภูเก็ต

ผู้ใดสนใจจะสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้ติดต่อขอซื้อใบสมัคร พร้อมระเบียบการสมัครฯ ได้ที่ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล อาคาร สวป. หรือที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกแห่ง หรือสั่งซื้อทางไปรษณีย์ โดยผู้ซื้อจะต้องเขียนจดหมายแสดงความจำนงสั่งซื้อ อิงหัวไปรษณีย์รับสมัครและแนบแนว สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ

ประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือตู้ ปณ.24 - 1002 ปท. รามคำแหง กรุงเทพฯ 10240 พร้อมทั้งตัวแลกเงินไปรษณีย์ราคาฉบับละ 15 บาท (ใบสมัครฯ และระเบียบการพร้อมค่าส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน) ส่งจ่ายในนาม "มหาวิทยาลัยรามคำแหง" ปท. รามคำแหง และผู้ซื้อต้องปฏิบัติตามดังนี้

ก. ผู้ซื้อจะต้องเขียนจำหน่าย ชื่อ ที่อยู่ ให้ชัดเจน ถึงตนเอง ลงในกระดาษขาวขนาด 8 x 12 ซม. ตามจำนวนที่สั่งซื้อใบสมัคร

ข. การแสดงความจำนงขอสั่งซื้อ ให้สั่งซื้อได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

นอกจากนี้ ผู้สนใจจะสมัคร ขอทราบรายละเอียดได้ที่ฝ่ายรับสมัครและแนะแนว อาคาร สวป. ชั้น 2, 3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 3146046 - 7, 3142121 - 9 ต่อ 159, 325, 327

3. คุณสมบัติของผู้สมัคร

- 3.1 สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- 3.2 เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีตำแหน่งและเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีพื้นความรู้สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ส่วนข้าราชการตำรวจ ทหาร จะต้องมียศชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป จึงจะถือว่าเทียบเท่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับ 2

4. หลักฐานที่จะต้องนำไปในวันสมัคร มีดังนี้

- 4.1 ต้นฉบับหนังสือสำคัญแสดงคุณสมบัติพร้อมสำเนา โดยการถ่ายเอกสารให้มีขนาดเท่าต้นฉบับ จำนวน 2 ฉบับ
- 4.2 ใบสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) พร้อมสำเนาจำนวน 1 ฉบับ
- 4.3 ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง สาขาเวชกรรม จำนวน 1 ฉบับ
- 4.4 รูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตากันแดด ขนาด 4 x 6 ซม. จำนวน 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน
- 4.5 สำหรับผู้สมัครที่โอนใบสมัครเข้าเป็นนักศึกษา ณ ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามที่ระบุไว้ในข้อ 2. จะต้องนำรูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตากันแดด ขนาด 2 x 3 ซม. จำนวน 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน ไปยื่นเพิ่มเติมอีกด้วย

5. ผู้สมัครทุกคนจะต้องนำหลักฐานตามข้อ 4. ไปให้ครบทุกฉบับ ในวันสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

หากมีการเปลี่ยนแปลงคำนำหน้านาม ชื่อตัว หรือชื่อสกุล ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้สมัครต้องนำหลักฐานต้นฉบับและสำเนาโดยการถ่ายเอกสารให้มีขนาดเท่าต้นฉบับ จำนวน 1 ฉบับ ไปยื่นด้วย และในกรณีในวัน เดือน ปีเกิด ในหลักฐานไม่ตรงกัน ผู้สมัครต้องไปดำเนินการแก้ไขหรือขอหนังสือรับรองจากสำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอาศัยด้วย มิฉะนั้น มหาวิทยาลัยจะไม่พิจารณารับสมัคร

ไปรษณีย์ให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ม.ร. วันที่ 13 มีนาคม 2525

สัมภาษณ์

รศ.ดร.อภิรมย์ ณ นคร

อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

โดยคณะผู้สื่อข่าวพิเศษ

ขร. ตามที่มหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการป้องกันและปราบปรามผู้ประพฤติมิชอบในมหาวิทยาลัยนั้น ออกทราบดีว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

อธิการบดี มหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2525 จุดมุ่งหมายสำคัญก็คือการประสานงานการกำหนดนโยบายและการกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปราม ซึ่งก่อนหน้าที่เราเคยทำในเรื่องนี้กันมาโดยตลอด แต่ยังไม่ได้เป็นรูปของคณะกรรมการฯ ซึ่งในแง่ข้อเท็จจริงแล้วเราคิดว่ายังขาดระบบการทำงาน เมื่อตั้งเป็นรูปคณะกรรมการฯ เช่นนี้แล้วทำให้เกิดการประสานซึ่งเป็นระบบแต่ทำหน้าที่หลักก็คือหน้าที่ประสานงาน ส่วนเรื่องการปราบปรามเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ประพฤติผิดกฎหมายก็เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานคือตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรง ส่วนกรรมการจากหน่วยปราบปรามยาเสพติดสถานทูตอเมริกัน เราต้องการข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้ ส่วนผู้แทนจาก บก. สูงสุดเราก็ต้องการข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย เช่นข่าวเกี่ยวกับวินาศกรรม เป็นต้น ซึ่งก็เหมือนกับส่วนราชการอื่น ๆ เขาก็มีการประสานงานกันในลักษณะนี้

ขร. คณะกรรมการฯ ชุดนี้มีผู้แทนจากหน่วยงานใดบ้าง

อธิการบดี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบ และจากหน่วยปฏิบัติการพิเศษ และตำรวจท้องที่ ส่วนทางฝ่าย บก. สูงสุดก็เป็นทางฝ่ายการข่าว แล้วก็ยังมีทางฝ่ายสถานทูตอเมริกันในขณะนั้นนะครับ ซึ่งในขณะนี้ก็ยกเลิกไปแล้ว เพราะว่าเกิดความเข้าใจสับสนหรือเข้าใจผิดเจตนาที่แท้จริงในเรื่องนี้ ซึ่งรายละเอียดจะชี้แจงให้ทราบต่อไป คำสั่งดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงหรือว่าได้ยกเลิกไปหลังจากนั้นนะครับ คือเกิดความสับสนขึ้นและมีหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ไปลงข่าวคลาดเคลื่อน ผมก็ได้พิจารณาเห็นความจำเป็นในเรื่องนี้ว่าคงจะเข้าใจผิดก็เลยยกเลิกคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้แทนสถานทูตอเมริกัน ในเรื่องการปราบปรามยาเสพติดและได้เรียนขอร้องทนายรณรงค์การคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คือ พล.ต.ต.ชวลิต ยอมนิติ ซึ่งท่านก็ยินดีมาร่วมมือกับเรา ซึ่งความจริงก็ทำด้วยอยู่แล้ว แต่ว่ายังไม่ได้มีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการฯ ที่นี้ยิ่งไปกว่านั้นเป็นเรื่องซึ่งน่าเสียใจที่ไปลงข่าวโดยอ้างว่ามีแหล่งข่าวหรือมีอาจารย์ระดับสูงคนหนึ่ง เปิดเผยว่าอเมริกัน

ให้เงินทุนตั้งหน่วยขึ้นมาซึ่งความจริงเป็นเรื่องที่เขียนขึ้นนะครับ ซึ่งคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริงทำให้เกิดความเสียหายได้ ทางมหาวิทยาลัยก็กำลังพิจารณาอยู่เหมือนกันนะครับ ว่าควรดำเนินการตามกฎหมายกับหนังสือพิมพ์ฉบับที่ว่านี้หรือไม่ อย่างน้อยที่สุดประชากรของมหาวิทยาลัยเองก็ต้องทำความเข้าใจเรื่องนี้ก่อน และขอเรียนชี้แจงว่าเราไม่เคยคิดเรื่องนี้และไม่ต้องการเรื่องนี้ที่แต่งตั้งเขามาในเบื้องต้นก็เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่เป็นผู้เสนอว่า ถ้าต้องการข่าวหรือว่ามีกรปราบปรามยาเสพติดก็ควรจะได้ผู้แทนจากหน่วยนี้ (สถานทูตอเมริกัน) มาโดยตรง เราก็เห็นดีด้วยในขณะนั้น แต่พอเกิดเรื่องขึ้นมาในความคิดที่สับสน ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดเราก็คิดว่าในเมื่อเราไม่มีเจตนาที่จะให้เป็นเช่นนั้นก็เห็นว่าควรใช้หน่วยงานของไทยเอง ซึ่งทำกันอยู่แล้วมาร่วมเป็นกรรมการก็ควรจะทำได้คลี่คลายเรื่องนี้ลงไปได้

ขร. ตามที่มีข่าวว่า ผู้แทนจากสถานทูตอเมริกันได้ขอถอนตัวจากการเป็นกรรมการนั้น มีข้อเท็จจริงอย่างไร

อธิการบดี ก็เป็นเรื่องที่เราประสานงานหลังจากนั้นหมายความว่าไม่มีเจตนาให้เกิดความเข้าใจผิด เมื่อเกิดความเข้าใจผิดก็ต้องแก้ไข ถึงจะไม่ได้เป็นกรรมการฯ เขาก็ยินดีจะให้ความร่วมมือ เรื่องข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการตามหน้าที่นะครับ และที่หนังสือพิมพ์เขียนว่าให้เงินมาตั้งหน่วยอะไรนั้นก็ไม่เป็นความจริงแต่อย่างไรครับ เราไม่เคยใช้ประโยชน์อะไรจากสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นนี้เลย เงินที่เราตั้งหน่วยยืมรักษาการซึ่งไม่ใช่หน่วยงานใหม่ แต่จะเพิ่มการฝึกอบรมเพื่อให้มีประสิทธิภาพเท่านั้นเอง ไม่ได้เป็นกองกำลังติดอาวุธอย่างที่ไปเขียนกันเป็นข่าวใหญ่โตซึ่งก็เป็นความสับสน ในการให้ข่าวกระจายออกไปมหาวิทยาลัยไม่เคยให้ข่าวอย่างนั้นเลย แต่ว่าเมื่อมีข่าวเกิดขึ้นก็จำเป็นต้องชี้แจงข้อเท็จจริง คือโดยที่ว่าเป็นยืมรักษาการของเราจาก 32 คน เป็น 70 คน ขณะนี้ก็ยังไม่มีรับเพิ่มเพียงความจำเป็นที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นเท่านั้นเอง แล้วไม่ได้ติดอาวุธอะไร เป็นเพียงไม้ตะบองแบบตำรวจเท่านั้น บางคนอาจเข้าใจว่าเราต้องการสร้างตำรวจมหาวิทยาลัยขึ้นมาซึ่งความจริงไม่ใช่เช่นครับ เราต้องการให้เขาทำหน้าที่ด้วยความปลอดภัย เราเคยดำรงเหมือนตัววีระระดับหัวหน้ายามน่าจะมื่ออาวุธปืนเป็นอาวุธสงครามเป็นเพียง .38 มม. เป็นอย่างมาก โดย

เป็นของส่วนราชการและมีการขออนุญาตใช้อาวุธตามระเบียบ พร้อมทั้งตั้งเขาเหล่านั้นให้เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องของการปราบปรามเสียก่อนจึงจะดำเนินการได้ อันนี้ก็เป็นความคิดเห็นของนายตำรวจที่มาร่วมประชุม ในเมื่อมีข่าวออกไปก็ดูว่าสับสนและคลาดเคลื่อนไป

ขร. ในการขออนุญาตให้พกอาวุธจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีปัญหาหรือไม่

อธิการบดี ถ้าเราชี้แจงความเป็นพร้อมทั้งแสดงหลักการและเหตุผลว่า ผู้ที่มหาวิทยาลัยจะอนุญาตให้มีอาวุธซึ่งเป็นอาวุธในราชการเพื่อรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินและเพื่อป้องกันตัวเองและป้องกันทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยในยามวิกาลจะไม่เป็นการพกอาวุธโดยเปิดเผยชนิดที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวและจะต้องเป็นบุคคลที่ไม่อยู่ในเครื่องแบบยามเป็นระดับหัวหน้าคล้าย ๆ นายตำรวจซึ่งใบอนุญาตให้พกปืนเจตนาธรรมของมหาวิทยาลัยก็มีเพียงเท่านี้ ผมเชื่อว่าคงจะไม่มีปัญหา ถ้าหากว่ามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยราชการและผู้บังคับบัญชาได้ใช้ดุลยพินิจรับรองความไว้วางใจในการที่จะให้เจ้าหน้าที่ของเราคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ ซึ่งความจริงคงอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมีไม่พกพาอาวุธกันหลายคนเท่าที่จำเป็นเพียงแต่ว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่เราทำตามปกติแต่พอไปลงเป็นข่าวเกรียวกราวก็สับสนไปหมดการขออนุญาตไม่มีปัญหาครับในกรณีที่ยามต้องพกพาอาวุธ เราต้องการแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามยังมีขั้นตอนในทางกฎหมายอีกมากมาย ซึ่งจะต้องใช้ความรอบคอบอย่างยิ่งและจะต้องประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน ขณะนี้ผมระงับเรื่องไว้หมดจะทำเฉพาะเรื่องที่เกิดว่าเป็นงานประจำของเราในเรื่องของการที่ทำให้ยามรู้สึกปลอดภัยขณะเดียวกันมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และก็ดูแลให้ทั่วถึงดีกว่านี้

ขร. ตามที่มีกรลอบวางระเบิดในบริเวณมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2525 นั้น มหาวิทยาลัยมีมาตรการในการป้องกันเพื่อความปลอดภัยในเรื่องนี้อย่างไร

อธิการบดี เราเองก็ยังไม่รู้ว่าใครเป็นผู้วางระเบิด เป็นเรื่องที่ยังพิสูจน์ว่าจะเปิดคดีทำเองอย่างที่เรามั่นใจแล้วก็ยังระเบิดที่ไม่ร้ายแรงอะไร เราก็ไม่ทราบว่ามีใครเอามาวางจริงหรือเปล่า หรือว่าต้องการนำไปผูกข้อคอเอาไว้เพราะว่ามีกรตรวจค้นวัตถุระเบิดในมหาวิทยาลัยตามคำสั่งของมหาวิทยาลัยซึ่งทำตามหน้าที่ที่ได้รับนโยบายในเรื่องการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ซึ่งต้องทำอยู่แล้วหากพบเข้าก็ต้องรายงานให้กองพิสูจน์หลักฐานมาดำเนินการ อันนี้เป็นเรื่องซึ่งทำความเข้าใจ ผมก็ส่งสารไปแล้วว่าภายใน 3 วัน นับแต่วันที่เกิดเหตุก็ต้องตรวจสอบตามคำสั่งของตำรวจและพยายามให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่สนใจ ในความปลอดภัย เรื่องระเบิดนี่เปิดขึ้นมาในกรุงเทพฯ เราก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าเป็นเรื่อง

อะไรแน่ แต่ว่าเราก็ต้องทำหน้าที่ในเรื่องการ รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินมัน ไม่มีลักษณะทั่วไปที่จะชี้ว่าเป็นระเบิดที่ต้องการ อะไรมากไปกว่าเท่าที่ทราบ ๆ กัน ทางฝ่ายกอง พิสูจน์ก็ยังไม่วางงานมา เราก็ติดตามผลอยู่

ขร. ทราบว่ามหาวิทยาลัยเตรียมซื้อเครื่องตรวจวัตถุ ระเบิด เพื่อป้องกันการลอบวางระเบิดภายใน มหาวิทยาลัย มีรายละเอียดอย่างไร

อธิการบดี ที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยอนุมัติเงินแล้วให้ ซื้อเครื่องเพราะว่าขณะนี้เราต้องยืมเขาใช้ยู่ณะ ครับ ในวงเงิน 15,000. บาท แต่หนังสือพิมพ์ ก็ไปลงว่าซื้อตั้งล้านกว่าบาท จึงเป็นเรื่องที่คลาด เคลื่อนไปหมด ก็เป็นสิทธิของหนังสือพิมพ์ที่ จะเสนอข่าว แต่ว่าถ้าข่าวคลาดเคลื่อนเราก็ต้อง ทำความเข้าใจให้ถูกต้อง คือเครื่องตรวจอาวุธ ที่ว่านี้เราต้องซื้อจากกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็น ผู้ควบคุมและเป็นผู้อนุมัติให้ซื้อ มหาวิทยาลัย ก็อยู่ในระหว่างการดำเนินการให้ซื้อ 1 เครื่อง ก็เป็นการทำตามหน้าที่ ไม่ได้เอามาเพื่อตั้งเป็น กองอาวุธพิเศษอะไรทั้งนั้นนะครับ

ขร. ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ชุดนี้ ท่านอธิการบดีคิดว่าจะมีปัญหาหนักใจอันใดที่ จะเป็นอุปสรรคในการดำเนินการ

อธิการบดี กรรมการฯ ชุดนี้ก็ต้องประสานงาน เพราะฉะนั้น ก็หนักใจอยู่บ้างที่ว่า เราต้องคอยรับทราบความ กิจวหน้าและอุปสรรคของการปฏิบัติงานไม่ว่า จะเกิดขึ้นจากหน่วยงานไหน ที่มาเป็นกรรมการฯ ร่วมรับผิดชอบก็เป็นระดับผู้บังคับบัญชาทั้งนั้น ถ้ามีอะไรก็คิดว่าจะต้องทำความเข้าใจ หรือทำ ให้เกิดปัญหาน้อยที่สุดก็ต้องร่วมกันพิจารณา ไม่น่าหนักใจอะไร เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคน เกี่ยวกับเครื่องมือ และเกี่ยวกับเรื่องซึ่งน่าจะ ล้อแหลมต่อการเข้าใจผิดได้ แต่ถ้าเราไม่ปฏิบัติ งานเหล่านี้เราก็บกพร่องในหน้าที่ หน้าที่อันหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยก็คือ ดูแลให้เกิดความปลอดภัย ในส่วนราชการนั้น ๆ ไม่ใช่มีหน้าที่เฉพาะให้ บริการงานวิชาการเพียงอย่างเดียว

ขร. ท่านอธิการบดีมีอะไร ที่จะขอความร่วมมือจาก ประชากรรามคำแหง เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินงานและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ชุดนี้

อธิการบดี ครับ มหาวิทยาลัยก็พยายามที่จะให้ข้อเท็จจริง ในเรื่องนี้ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการจาก ประชากรทุกฝ่ายของเรา เพราะเป็นเรื่องที่ช่วย ให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานทุกระดับ เกิดความรู้สึกที่รับผิดชอบร่วมกันมากขึ้น ความ เข้าใจอันนี้ผมได้ขอรับรองจากประชากรทุกฝ่าย ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งประชาชนทั่วไปด้วยครับ เพราะวามมหาวิทยาลัยนี้เราก็สร้างขึ้น เพื่อสนอง ความต้องการทางวิชาการของประชาชนทั่วไป ซึ่งใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้งหลาย เพราะฉะนั้นสิ่งใดซึ่ง เป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยได้กระทำไปโดยเจตนาที่ จะทำให้เกิดความถูกต้องเช่นนี้ เราก็ขอกำลังใจ จากท่านในการปฏิบัติงานเพื่อความถูกต้องต่อไป

รามฯต้องรองรับนักศึกษาวันละ 7-8 หมื่นคน ใน พื้นที่ 170 ไร่เศษ ซึ่งเกือบ 70 % ของพื้นที่ เป็นอาคาร, สระน้ำ ถนนหนทาง และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ถ้าคิดมาตรฐาน สากลแล้ว ต้องมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 เท่าของที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่สิ่งนั้นเป็นเรื่องเพื่อฝันสำหรับรามฯ ฉะนั้นหนทางที่ เป็นไปได้ก็คือ ใช้ที่ว่างในอากาศ และใช้พื้นที่บนดินทุก ตารางนิ้ว ให้เป็นประโยชน์เต็มที่ แหล่งใดเป็นสลัมก็ปรับปรุง เสีย แหล่งใดกว้างก็พัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ นี่คือที่มา ของโครงการ "รามฯรมรื่น" ของฝ่ายวางแผนและพัฒนา บริเวณและสถานที่

แนวคำณิณการพัฒนาพื้นที่ เนื่องจากจำนวนนักศึกษามหิตมา แต่มีพื้นที่น้อยนิด ประกอบกับแหล่งเสื่อมโทรม ร้างยังมีอีกมาก ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ซึ่งมีหน้าที่ทั้ง วางแผนและทั้งพัฒนา จึงต้องวางแผนดำเนินงานไว้ดังนี้

1. ในพื้นที่ซึ่งพัฒนาแล้ว จะต้องบำรุงรักษา ต่อสู้ กับการเสื่อมโทรมอันเนื่องจาก สภาพการไร้จันของคน 7-8 หมื่นคนนี้ให้ได้ ซึ่งมีอัตราเสื่อมโทรมสูงกว่ามหา- วิทยาลัยปกติถึง 10 เท่าตัวเป็นอย่างน้อย นั่นคือ ถ้าเจ้า หน้าที่ปล่อยปละละเลย ทั้งมหาวิทยาลัยจะกลายเป็นสลัม ไปภายใน 7 วันเท่านั้น เพราะเพียงขยะก็มีถึงวันละ 20 คัน เข้าไปแล้ว.
2. ในพื้นที่เสื่อมโทรม จะต้องรีบจัดสภาพเน่าเสีย ทรุดโทรม ตกแต่งให้เรียบร้อย เช่น ทางเท้า บริเวณรอบ อาคาร โรงอาหาร เป็นต้น
3. ในพื้นที่ค้อยพัฒนา ซึ่งยังมีได้พัฒนาให้เรียบร้อย รมรื่น ก็จะต้องริเริ่มดำเนินการโดยด่วน และจะต้องทำ เป็นรายโครงการไป มีพื้นที่เป้าหมายให้เด่นชัดลงไป เพราะ ข้อจำกัดเรื่องคน เงิน และเวลา ถ้ามีทั้ง 3 อย่างนี้เต็ม สมบูรณ์แล้ว พื้นที่ค้อยพัฒนาเหล่านี้จะราบเรียบไปได้ภายใน 2 ปี แต่ถ้าคนก็น้อยค้อยคุณภาพ เงินก็กระเป๋ยดกระ- เสียเงิน และเวลาที่จะพัฒนาแทบจะไม่มี ก็คงต้องรอกพ

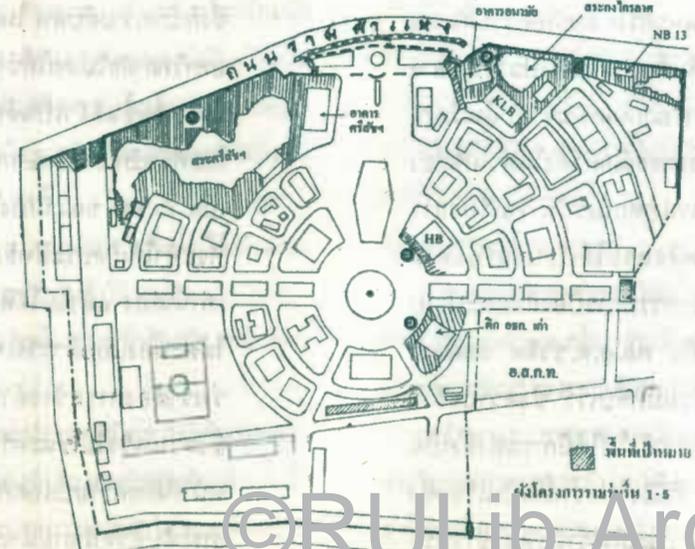
หน้าเวลาบ่ายละครับ แต่รามฯโชคดีที่มี 2 อย่างหลังนั้น อย่างละนิดอย่างละหน่อย

โครงการรามฯรมรื่น - ที่ไหน - ทำอะไร - เมื่อไร

1. พื้นที่เป้าหมาย ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย โดยเน้นหนักที่
  - (1) รอบสระศรีสังขนาลัย และภายในริมรั้วด้าน หน้ามหาวิทยาลัย ตั้งแต่ประตูตึกศรีสังขฯจนจรดทางเข้า หมู่บ้านเสรี
  - (2) รอบสระกงไกรลาศ รอบตึกอนามัย และ พื้นที่ริมรั้วภายใน จนจรดองค์การส่งเสริมกีฬา
  - (3) รอบตึกอธิการบดีเก่า, ด้านหน้าตึก HB.
2. กิจกรรม - ทำอะไร โดยสรุป
  - (1) ถมดิน ปรับพื้นที่ ตกแต่งพื้นที่
  - (2) ทำทางเท้าริมรั้วในคานหน้ามหาวิทยาลัย เพื่อ เปิดทางสัญจรสะดวกขึ้น
  - (3) ปลูกต้นไม้ยืนต้น และไม่ประดับทั่วบริเวณ
  - (4) สร้างที่พักรมนักศึกษา ในบริเวณที่ว่างให้ เป็นระเบียบเรียบร้อย
3. ช่วงดำเนินการ เริ่ม - สร้างเมื่อไร

เริ่มบางส่วนไปแล้ว แต่จะเสร็จตามโครงการ สมบูรณ์เมื่อไร ก็ต้องอยู่ที่การสนับสนุน ร่วมแรงร่วมใจ จากทุกฝ่ายเป็นสำคัญ แต่ฝ่ายวางแผนและพัฒนาตั้งไว้เพียง 6 เดือน นับจากวันนี้เป็นต้นไป

ครับ ที่เล่าสู่กันฟังนี้ เป็นเพียงโครงการสรุปโดยย่อ และย่อเป็นอย่างยิ่ง โครงการนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ดีเพียงไร ขึ้นอยู่กับประชากรชาวรามคำแหง ที่จะร่วมมือร่วมใจกัน ขจัดปัดเป่าปัญหาด้วยความแข็งขัน ผมเชื่อด้วยความบริสุทธิ์ ใจว่า ปัญหาในรามคำแหงมิได้เลวร้ายจนสุดจะเยียวยา เรา สามารถเผด็จงาน และปัญหาต่าง ๆ ได้และสามารถพัฒนา ไปได้เป็นอย่างดี ขอแต่เพียงประชากรชาวรามฯทุกคนผนึก ใจจิตใจ และปณิธานให้แน่วแน่เป็นหนึ่งเดียวเท่านั้น

การศึกษาวิชานิติศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง การเรียนการสอนเพียงแต่ในนาม

การศึกษาวิชากฎหมายในปัจจุบัน

ในมหาวิทยาลัยที่สอนวิชากฎหมายชั้นปริญญาตรีที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐนั้น ดังได้กล่าวมาแล้วว่ามีเพียงสามแห่งเท่านั้น ผู้เขียนจึงขอแยกหัวข้อให้เห็นชัดขึ้นเป็นแห่ง ๆ ไปดังนี้

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำหรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นี้เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต นิติศาสตรมหาบัณฑิต และนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต โดยเฉพาะหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตนั้นยังแยกออกเป็นหลักสูตรภาคปกติ และภาคบัณฑิตอีกด้วย กล่าวคือภาคปกตินี้รับนักศึกษาจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจำกัดจำนวน ส่วนภาคบัณฑิตนี้รับนักศึกษาผู้จบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย โดยการสอบคัดเลือกเข้าเช่นกัน

หลักสูตร นักศึกษาภาคปกติเริ่มเรียนปีที่ 1 ในคณะศิลปศาสตร์ โดยเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาเลือก เมื่อผ่านจากคณะศิลปศาสตร์แล้วในชั้นปีที่ 2 จึงเริ่มเรียนวิชากฎหมายต่อไปจนครบหลักสูตร ส่วนนักศึกษาภาคบัณฑิตเริ่มเรียนวิชากฎหมายตามหลักสูตรปีที่ 2 เลยกี่เดียวและบะเรียนวิชาบังคับทั้งหมดรวม 85 หน่วยกิต

หลักสูตรชั้นปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น เฉพาะวิชานิติศาสตร์จะศึกษาในห้องบรรยายไม่มีภาคปฏิบัติ (นอกจากภาษาต่างประเทศมีห้องปฏิบัติการ) สามารถแยกตามตัวลัทธิและระบบปฎิบัติของกฎหมายได้ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ประมวลกฎหมายแพ่ง
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
5. กฎหมายรัฐธรรมนูญ
6. กฎหมายพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
7. กฎหมายระหว่างประเทศ
8. กฎหมายล้มละลาย
9. กฎหมายทั่ว ๆ ไป เช่น กฎหมายที่ดิน กฎหมายปกครอง นิติปรัชญา กฎหมายแรงงาน หลักวิชาซีพนักกฎหมาย
10. วิชาเลือก

ทั้งหลักสูตรคือวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาเลือก วิชาบังคับทั้งหมดรวม 147 หน่วยกิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการเปิดสอนถึงชั้นปริญญาตรีบัณฑิตทางสาขานิติศาสตร์ ผู้เข้าศึกษาหรือเป็นนิสิตได้โดยวิธีการเดียวกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนหลักสูตรนั้นใกล้เคียงกันแทบจะเรียกว่าเป็นหลักสูตรเดียวกันก็ได้ จะต่างก็แต่ข้อปลีกย่อยในเรื่องวิชาเลือก การเรียกชื่อวิชา การแบ่งเนื้อหาวิชาบ้างเท่านั้น และการเรียนก็มีวิธีการเช่นเดียวกับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สอนที่จะกล่าวถึงการศึกษานิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้เขียนใคร่ขอกล่าวถึงระบบการศึกษา การเข้าเป็นนักศึกษา สถานภาพ

ของนักศึกษาเพื่อเป็นการปูพื้นฐานก่อนคือ

ระบบการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดการศึกษาเป็นแบบทวิภาค (Semeter) ให้ปีการศึกษาหนึ่งมีภาคเรียนปกติ 2 ภาค คือภาค 1 และภาค 2 โดยใช้เวลาในระหว่างภาค ๆ ละ 18 สัปดาห์ และอาจมีภาคฤดูร้อนด้วย ใช้เวลาระหว่างภาค 4 สัปดาห์ แต่ละคณะวิชาเปิดสอนวิชาใดคณะอื่นจะไม่เปิดสอนในวิชาเดียวกันซ้ำซ้อนกัน (Interdeseiplinary Program) เนื้อหาวิชากำหนดมากน้อยเป็นจำนวนหน่วยกิต (Semester Credit) แล้วสอนให้เสร็จสิ้นวิชานั้นภายในหนึ่งภาคเรียน

การบรรยาย มหาวิทยาลัยจัดการบรรยายทั้งในชั้นเรียนและสื่อการสอนต่าง ๆ คือ

1. การบรรยายในชั้นเรียน จัดให้มีการบรรยายโดยเปิดชั้นเรียนภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่บังคับเวลาเรียน คือนักศึกษาจะมาฟังคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ การเปิดชั้นเรียนเช่นนี้มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมาตั้งแต่แรกคือ พ.ศ. 2514 เรื่อยมาภายหลังปี 2520 ได้ลดชั่วโมงการบรรยายลงไปบ้าง เพื่อความเหมาะสมในการจัดชั้นเรียนให้พอเพียง
2. การบรรยายสรุปทางสถานีวิทยุกระจายเสียง เป็นการบรรยายทดแทนสำหรับนักศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่มีโอกาสมาเรียนในชั้น โดยบรรยายทางสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ และสถานีอื่น ๆ ทั้งในและนอกกรุงเทพมหานคร
3. การบรรยายทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งเดิมจัดบรรยายทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 แต่ในปีการศึกษา 2523 ได้นำกระบวนวิชาระดับปีที่ 1 มออกที่ช่อง 7 วันละ 4 ชม. สำหรับช่อง 9 นั้นเป็นวิชาปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4
4. บรรยายที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการบรรยายสรุปตามต่างจังหวัดทางไกล โดยจัดอาจารย์บรรยายในชั้นเรียนตามวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวม 16 แห่ง อาจารย์ผู้บรรยายสรุปดังกล่าวอาศัยจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยในภูมิภาคนั้น ๆ เป็นหลัก

โครงการอาจารย์สัญญา นี้ มหาวิทยาลัยจัดขึ้นตั้งแต่ภาค 1 ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อโครงการนี้เป็น "ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค"

การเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาไม่ต้องสอบแข่งขัน แต่จะต้องมีคุณสมบัติคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กล่าวโดยย่อก็คือ ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาจะต้องมีความรู้พื้นฐานดังนี้

1. สอบไล่ได้ชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือ
2. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมีตำแหน่งและรับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไปและมีพื้นฐานความรู้สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า หรือ
3. เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าเป็นนักศึกษาได้ ผู้สมัครเข้าศึกษาสามารถใช้สถานภาพนักศึกษาได้ 8 ปี นับแต่แรกเข้า ถ้าครบ 8 ปี แล้วสอบไล่ได้ไม่ครบ

จำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตร อาจขอเข้าเป็นนักศึกษาได้ใหม่ โดยมหาวิทยาลัยจะเทียบหน่วยกิตสะสมให้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ที่คณะกรรมการประจำคณะที่เข้าศึกษานั้นเห็นสมควร

นอกจากจะรับนักศึกษาใหม่ถ้าศึกษาแล้ว มหาวิทยาลัยยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่จบชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเข้าศึกษาปริญญาโทสองโดยการเทียบหน่วยกิตปริญญาแรกให้ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการสอนวิชานิติศาสตร์ถึงชั้นปริญญาตรี โดยวิธีการสอนตามระบบดังกล่าวมาข้างต้น ซึ่งก็คล้ายกันกับโรงเรียนกฎหมายที่สอนระดับปริญญาเดียวกันคือ สอนเฉพาะแต่ในห้องบรรยาย วิชาหรือเนื้อหาวิชา ก็มุ่งหรือเน้นหนักไปในการศึกษาภาคทฤษฎี มีชื่อวิชาและเนื้อหาวิชาเป็นไปในแนวเดียวกับหลักสูตรปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แทบจะเรียกว่าเป็นหลักสูตรเดียวกันก็ได้

ข้อแตกต่างระหว่างคณะนิติศาสตร์ทั้งสามแห่งคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก็เห็นจะมีเรื่องห้องบรรยายการบังคับเวลาเรียน การรับเข้าเป็นนักศึกษา ซึ่งในการเขียนบทความนี้ ผู้เขียนเห็นว่าไม่ใช่สาระสำคัญ เพราะสาระสำคัญนั้นอยู่ที่ว่าการสอนนั้นมุ่งเนื้อหาอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรต่างหากที่เป็นสาระสำคัญ

ถ้ามองอย่างผิวเผินหรือมองเพียงแต่ว่า บัณฑิตสาขานิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นอย่างไร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ทำงานแล้วประสพผลสำเร็จหรือไม่ จากจำนวนบัณฑิต จากรายชื่อผู้สอบแข่งขันข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ ตำรวจ ทหาร ปลัดอำเภอ หรือหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะมักจะกล่าวถึงการที่บัณฑิตจากคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง สอบเนติบัณฑิตได้ที่ 1-8 นั้นก็ตาม มิได้เป็นการชี้ให้เห็นว่าคณะนิติศาสตร์ ดำเนินการเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์คือ ความต้องการอันแท้จริงในชั้นปลายแต่อย่างใด ดังจะกล่าวถึงพื้นฐานของปัญหา และข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

นโยบายการศึกษา
ตามแผนหรือวัตถุประสงค์และแนวนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะ 5 (2525 - 2529) ในข้อ 2.2 กำหนดไว้ว่า "ปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกระบวนกรเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างภาคทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติ รวมทั้งควรจัดให้มีหลักสูตรระยะสั้นระยะยาวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การอุดมศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ดียิ่งขึ้น"

และถ้าจะให้ชัดขึ้นสำคัญจากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหงระยะที่ 5 (2525 - 2529) ในตอนหนึ่งของปณิธานกล่าวว่า "มหาวิทยาลัยแห่งนี้มุ่งหมายที่จะบุกเบิก แสวงหาทำนุบำรุง ถ่ายทอดความรู้ศิลปวัฒนธรรมกับเสริมสร้างคุณธรรม ผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยให้คิดเป็น ทำเป็น มีคุณธรรมอย่างเทียบพร้อม" และตามโครงการดังกล่าวได้ชี้ชัดไว้ในนโยบายข้อ 3.1.4 ว่า "พัฒนามาตรฐานและวิธีการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น หลักสูตร ระบบการสอนและสื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และบุคลากรอื่นในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพสูง รวมทั้งพัฒนาระบบการศึกษาให้ประสานกันทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ถ้าคุณนโยบายทั้งของรัฐและของมหาวิทยาลัยเอง จะเห็นได้ว่า การศึกษานั้นจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องต้องกันกับความต้องการของสังคม โดยต้องพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอน ให้การศึกษาพร้อมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติคู่กัน เป็นสำคัญ

ความจริงที่กำลังเป็นอยู่มีอยู่ประจักษ์ชัดก็คือ ยังมีได้มีการยับยั้งหรือล่าช้าในการกระทำใดเลยที่จะแสดงให้เห็นว่า คณะนิเทศศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ริเริ่มหรือมีดำริจัดการศึกษาให้เป็นไปดังแผนดังกล่าวแต่อย่างใด

หากจะพิจารณาหลักสูตร ชั้นปริญญาตรีทางนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง แล้วจะเห็นได้ชัดเจนว่าการเรียนการสอนของคณะนิเทศศาสตร์ดังกล่าว ไม่เอื้อต่อการสอนภาคปฏิบัติแม้แต่น้อย และถ้าดูโครงสร้างวิชาบังคับแล้ว ก็ไม่ได้แตกต่างกับหลักสูตรเดียวกันของโรงเรียนกฎหมายในมหาวิทยาลัยอื่น นั่นก็คือ การสอนที่มุ่งแต่ทฤษฎีเพียงด้านเดียว แม้จะมีผู้เห็นว่าหลักสูตรของคณะนิเทศศาสตร์ มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพดังตารางต่อไปนี้ก็ตาม

ตารางแสดงจำนวนบัณฑิตจำแนกตามความคิดเห็นของบัณฑิต เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

หลักสูตรตามที่ศึกษามาให้ความรู้	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
เหมาะสมสำหรับประกอบอาชีพ	688	68.80
ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ	276	27.60
ไม่ตอบ	36	3.60
รวม	1000	100.00

จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่าเป็นความเห็นของเฉพาะตัวบัณฑิตเอง ไม่ใช่ความเห็นของหน่วยงาน หรือสังคมที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน และแสดงให้เห็นว่าแม้จำนวนที่อ้างว่าเหมาะสมก็เพียง 68.80% แต่จำนวนที่เห็นว่าเป็นไม่เหมาะสมกับมีถึง 27.60% ซึ่งเป็นจำนวนที่เกือบจะครึ่งต่อครึ่งเลยทีเดียว ถ้าหากจะตามหรือตั้งเป็นข้อสงสัยต่อไปว่า สังคมเห็นหลักสูตรดังกล่าวเหมาะสมเพียงใด ความเห็นย่อมจะกว้างกว่าและ % ที่ว่าไม่เหมาะสมน่าจะสูงกว่าที่ปรากฏ

ความเป็นจริงแล้วบัณฑิตที่จบชั้นปริญญาตรีนั้น ต้องออกไปรับใช้สังคมในหลายทาง ย่อมต้องอาศัยความสามารถเฉพาะที่ได้รับจากการศึกษาอบรม เช่นเดียวกับนายแพทย์ที่ต้องมีแพทย์เฉพาะสาขาของโรค เช่นแพทย์โรค สอน นาสิก หันตแพทย์ สัตวแพทย์ สูติแพทย์ ฯลฯ เป็นต้น นักกฎหมายก็เช่นกัน นำที่สังคมแล้วจะมีนักกฎหมายที่เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เช่น กฎหมายทั่วไป (ตามหลักสูตรเดิม) กฎหมายยสบัญญัติ กฎหมายภาษี กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ กฎหมายปกครอง กฎหมายระหว่างประเทศ ฯลฯ เป็นต้น แทนที่จะผลิตบัณฑิตทางกฎหมายที่มุ่งให้ครอบคลุมทั่ว ๆ ไป (เฉพาะภาคทฤษฎี) เท่านั้น ซึ่งก็น่าจะสนองความเห็นในส่วนที่ว่าหลักสูตรปัจจุบันยังไม่เหมาะสมได้

จริงอยู่ สภาพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ไม่เอื้อต่อการเปิดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ แต่ก็มิได้หมายความว่า จะกระทำมิได้ เพราะในจำนวนผู้ที่เป็นักศึกษาของคณะนิเทศศาสตร์จำนวนเป็นแสนคนนั้น มีจำนวนไม่น้อยที่มานั่งเรียนประจำในห้องบรรยาย หากจะแยกแยะหลักสูตรให้มีโครงสร้างที่เหมาะสมคือ

1. หลักสูตรเดิม ซึ่งเหมาะแก่ผู้ไม่มีเวลามาเรียนประจำ หรือแม้ผู้มาศึกษาประจำก็ยังใช้ได้

2. หลักสูตรเฉพาะสาขาวิชา มุ่งให้มีการศึกษาวิชาเฉพาะ และอบรมหรือให้การศึกษากฎปฏิบัติด้วย ถ้าเขียนเป็นตารางควรจะได้รูปดังนี้

ปี 1-ปี 3	ปี 4
ศึกษาวิชาบังคับเลือกพื้นฐาน และวิชาบังคับของสาขาวิชา-ร่วมกันทุกสาขาวิชา	- ศึกษาวิชาเลือกที่ไม่มีภาคปฏิบัติ สำหรับสาขากฎหมายทั่วไป - ศึกษาวิชาเฉพาะทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเฉพาะสาขาอื่น ๆ

การปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปดังที่เขียนตารางไว้ข้างนี้จึงต้องมุ่งที่

1. การพัฒนาตัวผู้บริหารคณะนิเทศศาสตร์ให้เข้าไปถึงโครงการ แผนงานต่าง ๆ วิทยาการจัดการ การบริหาร และการอุทิศตน เพื่อความก้าวหน้าของส่วนรวม
2. พัฒนาบุคลากรในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรสายนักวิชาการ สายธุรการ หรือสายอาจารย์ จะต้องมีความสอดคล้องต้องกันในความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การปฏิบัติงาน ให้ช่วยกันสนใจในการปฏิบัติงาน ไม่ขัดขวาง แต่ต้องสนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมความรู้ให้สูงขึ้น และมีโอกาสก้าวหน้าขึ้นในอาชีพราชการ และโดยหลักการแล้วต้องมีโอกาสเท่าเทียมกัน รู้จักการประชุมโดยพร้อมเพรียง และมุ่งประโยชน์สาธารณะร่วมกัน
3. ปรับเนื้อหาหลักสูตรเสียใหม่ โดยให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายในปีต้น ๆ เช่น ในปีแรกควรเรียน

- 3.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
- 3.2 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น
- 3.3 กฎหมายเอกชนเบื้องต้น
- 3.4 นิติปรัชญา
- 3.5 ประวัติศาสตร์กฎหมาย
- 3.6 การตีความกฎหมาย
- 3.7 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพิจารณาความ
- 3.8 คุณธรรมและจรรยาของผู้ใช้วิชาชีพทางกฎหมาย
- 3.9 ตรีทวิทยา
- 3.10 การเรียนการศึกษากฎหมาย

ฯลฯ

4. เมื่อนักศึกษาสอบไล่ได้ครบลักษณะวิชาตามหลักสูตรแล้ว ก่อนเสนอชื่อเพื่อนุมัติปริญญา จะต้องมีการนิเทศน์เพื่อเสริมจูงใจอันที่ว่า นักศึกษาคงแต่ตรามาสอบแล้วก็สอบได้ ความรู้ที่ได้รับจึงเป็นความรู้ตามตำราเท่านั้น หากมีพื้นฐานทางจริยธรรม ศีลธรรม สำหรับการเป็นนักกฎหมายเพียงพอไม่ เท่ากับเขียนตำราสอนคนให้ยิงปืนเป็นเมื่อยิงเป็นตามตำราแล้ว ก็มิได้มีการสอนหรืออบรม ให้รู้ว่าการยิงนั้นอะไรควรยิงอะไรไม่ควรยิง อันเป็นอันตรายยิ่งต่อสังคม

5. จัดสัมมนาผู้สอน นักกฎหมาย เพื่อจะได้เห็นแนวทางการร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน

ปัญหาที่ต้องคิดไว้ล่วงหน้า กรณีที่ปรับปรุงหลักสูตรนั้นก็คือปัญหาหลักที่ว่า

1. บุคลากร อาจารย์ประจำที่มีอยู่ ไม่พอเพียงนั้น เป็นเรื่องที่ถูกมหาวิทยาลัยต่างก็ประสบปัญหาด้วยกันทั้งนั้น แต่ที่ไม่พอเพียงนั้นมิได้หมายความว่าหาให้เพียงอย่างเดียวก็พอได้ เพราะถ้าไม่เลือกงาน โอกาสที่จะได้ทำงานมีจำกัดพอ กนและของรัฐบาล

ประจำ ถ้าหากจ้างลูกจ้างประเภทอาจารย์ด้วยเงินเดือนหรือค่าตอบแทนสูงพอแก่การครองชีพ นักกฎหมายที่มีอภิมภมายนอกมหาวิทยาลัยก็จะช่วยได้ในปัญหานี้ การขาดแคลนบุคลากรนั้นมิใช่ไม่มีคน แต่ปัญหามันตกอยู่ที่ว่ามีเงินพอหรือไม่ต่างหาก ซึ่งถ้ากล่าวโดยทราบข้อเท็จจริงแล้วจะเห็นว่าการเงินนั้น ระบบมหาวิทยาลัยเอื้ออำนวยอย่างยิ่ง เพราะการเงินของมหาวิทยาลัยนอกจากรายได้จะได้จากรัฐสนับสนุนแล้ว ยังมีทางมีมาได้จาก การให้และจากรายได้ต่าง ๆ เช่น ค่าลงทะเบียนเรียน ค่าบำรุง ฯลฯ และเงินรายได้ดังกล่าวมหาวิทยาลัยไม่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณแต่อย่างใด

2. อาคารสถานที่ใช้ที่เดิมเพียงแต่ต้องการแยกการใช้ให้ถูกต้องว่าจะใช้อย่างไร ซึ่งไม่น่าจะเกิดปัญหาอะไร

3. การบริหารงาน ความคิดที่ติดกันมานานก็คือความดีหรือผู้บริหารท่านอื่น ๆ จะต้องเป็นผู้มีชื่อเสียงในวิชาชีพ และมีบารมีนั้น น่าจะต้องพิจารณาว่าคนเบ็ดนั้นอยู่กับการบริหาร 50% อยู่กับงานวิชาการ 50% หัวหน้าภาควิชาอยู่กับการบริหาร 25% งานวิชาการ 75% จึงพิจารณาได้ต่อไปว่า ควรจะให้ตัวบุคคลเช่นใดเป็นคนเบ็ด ใครควรเป็นหัวหน้าภาควิชา

4. การจัดการในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรควรจัดทำเป็นขั้นตอน กล่าวคือในระยะ 2 ปีแรก ควรจัดหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายทั่วไป สาขาวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ สาขาวิชากฎหมายปกครอง เสียก่อน เมื่อได้ผลจึงควรดำเนินการในระยะต่อไปพร้อมกับการเพิ่มสาขาวิชาขึ้น

ดังได้กล่าวไปแล้วแรกแล้วว่าการสอนวิชากฎหมายของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น ควรจะมีค่าตามสมควรว่าวัตถุที่ประสงค์อยู่ที่ใด สังคมได้อะไรจากสิ่งเหล่านี้บ้าง ข้อเสนอแนะของผู้เขียนก็คือ ขอความรู้ ขอคำแนะนำปรึกษากฎหมายให้กับประชาชน ข้าราชการของมหาวิทยาลัย นักศึกษาบ้าง มิใช่แต่จะตั้งหน้าตั้งตาผลิตบัณฑิตกันแต่เพียงประการเดียว คณะนิเทศศาสตร์น่าจะดำเนินการในสองทางต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. จัดอบรมกฎหมายสำหรับประชาชน ซึ่งอาจแยกเป็นอาชีพ แยกเป็นลักษณะงานที่ปฏิบัติ เพื่อที่ประชาชนหรือผู้รับการอบรม จักได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่เบื้องต้นของตนเองกว่าสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

2. ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย (Legal Aids) แก่สังคม ซึ่งโครงการเช่นนี้เคยมีกลุ่มสมาคมมหาวิทยาลัยบางแห่งจัดทำ แต่ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควรก็จริง ควรนำข้อบกพร่องที่ไม่ประสบผลสำเร็จนั้นมาแก้ไข เช่น คนไม่นิยมไปขอคำปรึกษา เพราะเมื่อปรึกษาแล้วก็ต้องไปหาทนายความให้ว่าความให้อยู่ดี ก็แก้ไขสัญญากฎหมาย ดำเนินการให้ประชาชนนอกจากจะนิยมแล้ว ยังเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาลหรือจรรโลงสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายของผู้ยากจน หรือไม่มีกำลังทรัพย์สินพอที่จะช่วยตนเองได้

จุดเด่นจุดด้อย

การจัดหลักสูตรแบบปัจจุบันของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น จะเห็นว่าถ้ามองในด้านเด่นคือได้บัณฑิตที่เรียนรู้อะไรทฤษฎีอย่างกว้าง ๆ เรียนรู้กฎหมายแทบจะทุกลักษณะ การทำงานหรือเข้าทำงานได้ง่ายกว่าบัณฑิต

จบวิชาเฉพาะเพราะถ้าไม่เลือกงาน โอกาสที่จะได้ทำงานมีจำกัดพอ กนและของรัฐบาล

การศึกษาวิชานิติศาสตร์

ต่อจากหน้า 6

จุดด้อยก็คือบัณฑิตเหล่านี้เมื่อเข้าทำงานต้องไปเริ่มอบรมหรือฝึกงานเองทางภาคปฏิบัติ เช่น เมื่อจบไปขึ้นทะเบียนเป็นทนายความ ความเป็นจริงแล้วจะไม่ทราบเรื่องภาคปฏิบัติครบถ้วนและชำนาญได้ กว่าชำนาญและกระทำได้ถูกต้องใช้เวลานาน ทั้งยังเป็นภาระเสี่ยงต่อการสร้างความเสียหายในอาชีพและประชาชนได้ด้วย หากปฏิบัติไปอย่างผิด ๆ ถูก ๆ และความเสียหายดังกล่าวไม่ทราบว่าเกิดขึ้นไปมากมายแล้วเท่าใด และยังถ้าปล่อยให้โรงเรียนกฎหมายเป็นสภาพโรงเรียนเตรียมเนติฯ อยู่เช่นนี้ตลอดไปก็น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะของผู้เขียนก็คือ ผู้เขียนอยากเห็นทางสายกลาง กล่าวคือบัณฑิตทางนิติศาสตร์นั้นสาขาวิชากฎหมายทั่วไป (คือเรียนตามหลักสูตรปัจจุบันเพียงแต่ปรับปรุงเรื่องการจัดวิชาของชั้นปี และเพิ่มหรือตัดวิชาที่ควร ไม่ควรเสียใหม่) ก็คงไว้ในขณะเดียวกันก็สนองความต้องการของสังคมและแผนการศึกษา ฉบับ 5 โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนอบรมวิชาเฉพาะพร้อมทั้งมีคุณธรรมจรรยาบรรณในอาชีพของนักกฎหมายเสียด้วย

ผู้เขียนเข้าใจที่ว่า การจะสร้างกรุงโรมนั้นมิได้ทำสำเร็จได้ในวันเดียว แต่ก็มีข้อความจริงเหมือนกันที่ว่า ตรวจจับที่ยังไม่คิดแล้วเมื่อใดจึงจะได้ชื่อว่าลงมือทำ และได้แต่คิดแล้วไม่ทำผลที่ได้ก็มิได้แตกต่างกัน

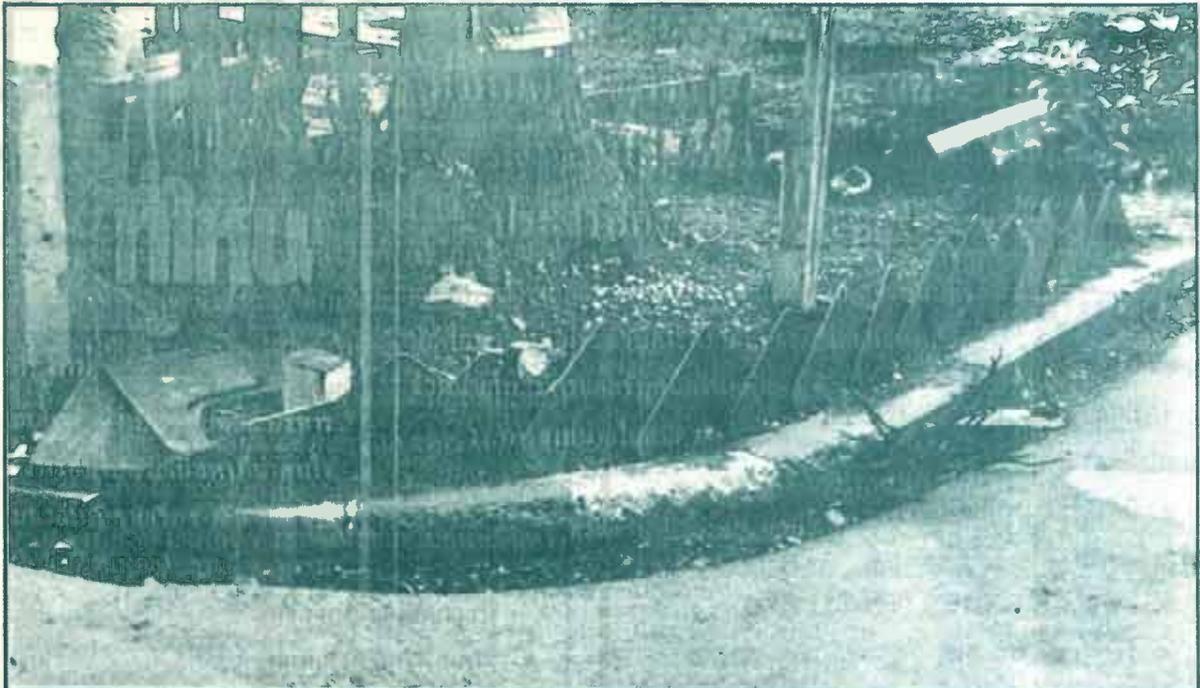
ผู้ช่วยเลขานุการฯ

ต่อจากหน้า 1

ผศ.ดร.พลสิทธิ์ หนูชูชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ได้เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมาเยี่ยมชมของผู้ช่วยเลขานุการทูตจากสาธารณรัฐประชาชนจีนครั้งนี้ว่า ผู้ช่วยเลขานุการทูตฯ ได้แสดงความสนใจในรูปแบบการจัดการศึกษาแบบมหาวิทยาลัยเปิดของรามคำแหง และได้แสดงความชื่นชมต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในลักษณะนี้ รวมทั้งชื่นชมต่อคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากสถาบันแห่งนี้

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้รับแจ้งว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้อนุมัติให้ผู้ฝึกสอนกีฬาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 5 คน เดินทางไปฝึกอบรมการกีฬา ณ วิทยาลัยพลศึกษา กรุงปักกิ่ง ซึ่งเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงในด้านการศึกษา และเป็นสถาบันที่ผลิตนักกีฬาทิมชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานและฝึกอบรม 1 เดือน ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2525 และมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นหัวหน้าคณะการเดินทางไปปฏิบัติงานและฝึกอบรมครั้งนี้

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการกล่าวว่า ได้เจรจาตกลงกับผู้ช่วยเลขานุการทูตฯ เมื่อวันที่มาเยี่ยมชมกิจการของมหาวิทยาลัยว่า ในการเดินทางไปปฏิบัติงานและฝึกอบรมครั้งนี้จะไปหาความร่วมมือทางวิชาการ ในลักษณะโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งในระดับ คณาจารย์และนักศึกษา โดยผู้ช่วยเลขานุการทูตฯ อินดิที่จะจัดหาสถาบันที่จะให้ความร่วมมือทางวิชาการนี้ เพื่อวางโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและดำเนินการประสานงานต่อไป ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ในเรื่องนี้ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการจะแจ้งให้คณาจารย์และผู้สนใจทราบต่อไป

“ช่วยกันทำเพื่อมหาวิทยาลัยของเรา”

10 มีนาคม 2525

เรียน บรรณารักษ์การข่าวรามคำแหง

ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งซึ่งอ่านข่าวรามคำแหง และเป็นประชากรของรามคำแหงคนหนึ่ง คงจะไม่เป็นการเสียหยาอะไร ที่ข้าพเจ้าจะแสดงความรู้สึกจากใจจริง ออกมาสู่เพื่อน ๆ ชาว ม.ร. โดยผ่านทาง ขร.นี้

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดในประเทศ ฉะนั้นการบริหารงานของมหาวิทยาลัยคงจะทำได้ลำบากมากทีเดียว เพราะจะต้องคำนึงถึงทั้งทางด้านการศึกษาและการให้บริการ การให้การศึกษามีผู้รับผิดชอบสำคัญนอกจากผู้บริหารแล้ว ก็จะต้องได้แก่ผู้สอนด้วย อาจารย์ผู้สอนส่วนมากก็ได้ให้ความรู้แก่นักศึกษาของท่าน อย่างเต็มความรู้ความสามารถของท่านอยู่แล้ว แต่ก็มีบ้างเหมือนกันที่อาจารย์บางท่านยังไม่ค่อยรับผิดชอบนัก ซึ่งนักศึกษาอย่างเรา ๆ สังเกตจาก การบรรยายของอาจารย์โดยไม่มีการสอนทดแทนให้

สำหรับด้านการให้บริการ มหาวิทยาลัยได้ให้ด้านบริการทางวิชาการ และด้านกิจการอื่น ๆ แก่นักศึกษา โดยพยายามให้นักศึกษาได้รับอย่างทั่วถึงทุกคน ด้านบริการทางวิชาการ ซึ่งเห็นได้จากการให้บริการตามโครงการอาจารย์สัญญา การบรรยายสรุปทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ส่วนด้านกิจการอื่น ๆ เช่น กิจกรรมนักศึกษา ทุนการศึกษา อนามัย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยให้แก่นักศึกษา ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในทางตรงกันข้ามก็อยากให้พวกเรานักศึกษาทุกคน ได้ช่วยกันกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อมหาวิทยาลัยของเราบ้าง สิ่งที่ขอให้เพื่อนนักศึกษาช่วยกันกระทำเพื่อมหาวิทยาลัย คิดว่าคงจะไม่ยากเกินไป

ประการแรก เรื่องการแต่งกาย นักศึกษาที่เข้าไปเรียนที่มหาวิทยาลัย ควรให้ความเคารพต่อสถานที่และครูอาจารย์ โดยแต่งกายให้สุภาพ นักศึกษาหญิงควรนุ่งกระโปรง สวมรองเท้าสุภาพ ไม่ใช่ถุงกางเกงสวมรองเท้าและอย่างเดียวกับไปเที่ยว นักศึกษาชายควรเอาชายเสื้อไว้ในกางเกง ไม่สวมรองเท้าแตะเช่นกัน

ประการที่สอง เรื่องความสะอาด มหาวิทยาลัยของเรา กว้างขวาง มีเนื้อที่สามร้อยกว่าไร่ ถ้าจะให้เป็นที่น่า

นักการภารโรงดูแลทำความสะอาดฝ่ายเดียว โดยนักศึกษาและบุคคลอื่น ๆ เป็นผู้ทำสกปรก คงจะไม่ไหวแน่ ๆ เห็นทีว่าจะต้องร้องขอและขอร้องให้ประชากรชาวรามคำแหงทุกคน จงช่วยกันรักษาความสะอาด คือไม่ทิ้งเศษขยะหรือสิ่งที่ไม่ต้องการใช้ในบริเวณมหาวิทยาลัย ถ้าจำเป็นต้องกระทำเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น หาเสียงเลือกตั้ง เชิญชมการแสดง เชิญสมัครเป็นสมาชิกชมรม ฯลฯ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของการประชาสัมพันธ์เรื่องนั้น ๆ แล้วสมควรอย่างยิ่งที่ผู้ประชาสัมพันธ์ (ผู้นำเอกสารไปติดตามอาคารสถานที่ต่าง ๆ ใน ม.ร.) จะต้องเป็นผู้เอาสิ่งซึ่งประชาสัมพันธ์ไว้ออกเสีย ขยะมูลฝอยก็ทิ้งในที่ที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ ไม่ใช่เหมือนที่เห็นกันอยู่ขณะนี้

ประการที่สาม เรื่องการรักษาสมบัติของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสมบัติของรัฐ และประชากรชาวรามคำแหงทุกคน จึงสมควรอย่างยิ่งที่พวกเราทุกคน จะต้องสอดส่องดูแล ป้องกัน และรักษาสมบัติของมหาวิทยาลัยให้คงสภาพดีตลอดไป มีสิ่งใดที่เห็นว่าชำรุดเสียหาย หรือสิ่งใดที่จะนำมาซึ่งความเสียหายต่อสมบัติของมหาวิทยาลัย ควรแจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบทันที ไม่ใช่เป็นผู้ทำลายเสียเอง

เพื่อนนักศึกษาที่เดินผ่านตึก เอ็นบี 5 แล้วเดินตรงไม่ทางสระน้ำ เพื่อจะเลี้ยวไปสำนักหอสมุดกลาง จะเห็นว่ามีบริเวณที่นั่งพักของนักศึกษาที่กลุ่มหนึ่ง นำพนักที่เขียนหนังสือของเก้าอี้พังคาบบรรยายมาทำเป็นรั้วล้อมต้นไม้ การกระทำอย่างนี้อาจจะดูสวยงาม แต่ผู้กระทำคงลืมไปว่า การกระทำอันนี้ ได้ทำลายสมบัติของมหาวิทยาลัยเสียแล้ว

ในขณะที่เรายังคงมีสภาพเป็นนักศึกษา เราจะช่วยกันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ดีงาม เพื่อนำความดีงามและสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหงของเรา ท่านคิดว่าจะทำ

ไม่ ให้ที่เลี้ยว หรือ

หยัด คิด / ประวัติศาสตร์

ลักษณะของข้าราชการ และครูที่ดี ซึ่งมีมาในคัมภีร์พุทธศาสนา

ก. องค์คุณของข้าราชการ 5 ประการ คือ

1. มีปัญญา (ปัญญา) พิจารณาไตร่ตรองในกิจการงานในหน้าที่ของตน
2. มีความรู้ดี (พหุวิสมปฺพน) มีความรู้ในกิจการนั้น ๆ อย่างเพียงพอ
3. ฉลาดในวิธีจัดการงาน (วิธานวิธิโภวิท)
4. รู้จักกาลละ (กาลัญญ)
5. รู้จักสมัย (สมัยญญ)

(จาก ขุททกนิกาย ชาคคทานิบาต 339)

ข. ลักษณะครูดีมี 7 ประการ คือ

1. ทำตัวให้เป็นที่รักของศิษย์ (ปิยตา)
2. ทำตัวให้เป็นที่เคารพของศิษย์ (อูรตา)
3. ทำตัวให้เจริญก้าวหน้า (ภาวนียตา)
4. อุตสาหะสั่งสอน (วัตตตตา)
5. อุดหนุนต่อคำรบกวนของศิษย์ (วจนิกขันติ)
6. ขยายข้อที่ลึกซึ้งให้เห็นง่าย (คัมภีร์กถาภรณ์)
7. ไม่ชักนำศิษย์ไปในทางที่ไม่สมควร (อนินโยชน)

(จากคัมภีร์สารัตถคตปถาลินี)

รวบรวมโดย รศ.สนธิ์ ย่างฮีชัน

ขอเชิญสมัครเป็นสมาชิก ขร.

ตามที่ท่านได้เป็นสมาชิกข่าวรามคำแหง ปีที่ 11 นั้น บัดนี้การเป็นสมาชิกของท่านจะสิ้นสุดในฉบับที่ 52 เพื่อความสะดวกของท่านสมาชิก จึงใคร่ขอเชิญสมัครเป็นสมาชิก ขร. ปีที่ 12 ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยกรอกรหัสประจำตัว ชื่อ ที่อยู่ ให้ชัดเจนในปรุ พร้อมส่งธนาคัดจำนวนเงิน 40 บาท สั่งจ่าย ปณ. รามคำแหง ในนามผู้จัดการข่าวรามคำแหง (นายประเทือง ไตรธรรม) แผนกประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กท. 24 ส่วนท่านที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิก ขร. ด้วยตนเองไปสมัครได้ที่แผนกประชาสัมพันธ์ ตึก เอ.ดี. 1 ชั้น 2 ได้ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 2525 เป็นต้นไป (ค่าสมัครสมาชิก รับ ขร. ด้วยตนเอง 25 บาท)

ข่าวโดย นพวรรณ หอมทวี

ธรรมะ กับ ชีวิต

- ถ้าท่านทำตัวแข่งกับสังคม ความพินาศล่มจมจะตามมา
- ถ้าท่านทำงานเห็นแก่หน้า ท่านจะพบกับปัญหาเรื่อยไป
- ถ้าท่านทำตัวเห็นแก่ได้ ท่านอย่าหวังนำใจจากเพื่อนฝูง
- ถ้าท่านกลัวจนเกินไป ท่านจะทำอะไรไม่สำเร็จ
- ถ้าท่านกลัวจนเกินงาม ท่านจะพบกับความเดือดร้อน
- ถ้าท่านขาดความพอดี ท่านจะเป็นหนี้ขาดตลอดกาล
- ถ้าท่านหวังแต่ความสนุก ท่านจะพบกับความทุกข์อย่างมหันต์
- ถ้าท่านขาดความยั้งคิด ชีวิตจะหมดความหมาย
- ถ้าท่านทำใจให้สงบ ท่านจะพบกับความสุขที่เลือกเย็น
- ถ้าท่านมีความพอดี ท่านจะเป็นเศรษฐีในเรือนยาจก
- ถ้าท่านมีแต่ความงก ท่านจะเป็นยาจกในเรือนเศรษฐี
- ถ้าท่านมีเมตตาจิต ท่านจะมีญาติมิตรทั่วบ้าน
- ถ้าท่านเมตตาเกินประมาณ ท่านจะพบคนพาลทั่วเมือง
- ถ้าท่านคิดถึงแต่ความหลัง ท่านจะพบวังแห่งความเศร้า
- ถ้าท่านมีแต่ความมัวเมา ท่านจะพบความปวดร้าวภายหลัง
- ถ้าท่านทำดีเพื่อเด่น ท่านจะถูกเขม่นจากญาติมิตร
- ถ้าท่านทำความดีเพื่อนำใจดี ท่านจะมีชีวิตอยู่อย่างสบาย
- ถ้าท่านหวังพึ่งตนแต่คนเดียว ท่านจะต้องกลืนน้ำตาตัวเอง
- ถ้าท่านรู้จักใช้เวลา ชีวิตจะมีค่ากว่านี้

☆☆☆ ธรรมบรรณาการ จาก พระราชวินยานุภาคย์ วัดเจติยหลวง เชียงใหม่
รวบรวมโดย รศ.จำเนียร ช่วงโชติ

จาก... บรรณวิญญู

ขร. ฉบับนี้ได้ "สัมภาษณ์อธิการบดี" เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานการป้องกันและปราบปรามผู้ประพฤติมิชอบในมหาวิทยาลัย และเรื่องเกี่ยวกับ "วัดสระเบ็ด" รายละเอียดขอเชิญอ่านได้ หน้า 3 และในหน้า 2 ได้ลงประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับวันเวลาในการขายใบสมัคร และสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งที่หัวหมาก และที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค นักศึกษาที่มีญาติพี่น้องประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก็ขอให้มาติดต่อมหาวิทยาลัยตามวันในประกาศนี้ด้วย

ขร. จะจัดทำ ขร. ฉบับสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ในฉบับที่ 49 และจะลงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกรุงรัตนโกสินทร์ในฉบับต่อ ๆ ไปด้วย ขร. จึงใคร่ขอเชิญ คณะอาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษา เขียนบทความหรือคำประพันธ์เกี่ยวกับกรุงรัตนโกสินทร์มาลง ขร. โดยส่งที่แผนกประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 10240

ได้มีนักศึกษาสงสัยเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นนักศึกษา ในกรณีที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนติดต่อกันหลายเทอม ขอชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบว่าตามระเบียบของมหาวิทยาลัย หากนักศึกษาไม่ได้มาลงทะเบียนเรียนติดต่อกันไม่เกิน 4 ภาคการศึกษาปกติ ไม่นับภาคฤดูร้อน นักศึกษาจะยังคงมีสถานะภาพเป็นนักศึกษาอยู่ ถ้าไม่ได้ลงทะเบียนเรียนติดต่อกันเกิน 4 ภาคการศึกษาปกติจะหมดสถานภาพเป็นนักศึกษา และในกรณีที่นักศึกษามาลงทะเบียนเรียนใหม่ จะต้องเสียเงินค่ารักษาสถานภาพภาคเรียนละ 150 บาท ทุกภาคเรียนที่ค้างชำระพร้อมกันด้วย มีนักศึกษาบางคนสงสัยว่าจะต้องเสียค่าปรับไหม ขอเรียนให้ทราบว่า ไม่ต้องเสียค่าปรับใด ๆ ทั้งสิ้นในการรักษาสถานภาพนี้ นอกจากนี้ได้มีนักศึกษาที่ไม่ได้ติดต่อกับมหาวิทยาลัยมาหลายภาคการศึกษา สอบแล้วไม่ทราบว่าผลการสอบเป็นเช่นไร จะขอทราบได้ที่ไหน ขอทำความเข้าใจกับนักศึกษาว่า ผลการสอบนั้นหากนักศึกษาไม่ได้มาดูตอนที่มีการแสดงผลสอบในภาคเรียน ๆ นักศึกษาอาจจะขอลดหนี้ที่คณะที่นักศึกษาสังกัดก็ได้ หรือจะขอใบแจ้งผลการสอบที่ สวป. ก็ได้ แต่ที่ สวป. ก่อนข้างจะช้าหน่อย เพราะต้องรวบรวมรายละเอียดทุกวิชาในมหาวิทยาลัย

สอบเสร็จแล้วพักผ่อนเสียระยะหนึ่ง ไม่เที่ยวงานสมโภชน์กรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี แต่อย่าเที่ยวเพลินจนลืมลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน ซึ่งเป็นปีในมหาวิทยาลัยได้ประกาศเลื่อนวันสุดท้ายของการลงทะเบียนเรียนจากวันที่ 5 เมษายน เป็นวันที่ 7 เมษายน 2525

สุวัฒน์ ศรีวิทยรักษ์

หนังสือพิมพ์ข่าวรามคำแหง

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
บรรณาธิการ : นายสุวิทย์ ศรีวิฑูรย์
บรรณาธิการผู้ช่วย : น.ส.สิริมา วิวัฒนพันธ์ุ
ผู้จัดการ : นายประเทือง ไตรธรรม
กองบรรณาธิการ : นายสุทัศน์ วัชรสาร
นายเจษฎ์ เฉลิมวิจิตร
นายวราพงศ์ สติยะวานันท์
นายศุภพจน์ สมรรักษ์โท
น.ส.ทรี มาคอง
นายชัชวาล จันทน์วิจิตร
ตำแหน่ง : ตึก AD1 ชั้น 2
โทร. 3141352
หรือ 3142122-9 ต่อ 164, 165

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ปีการศึกษา 2524

1. นายร่วมศักดิ์ แก้วปั้ง ประชากรรวมการ
2. น.ส.ดารณี พานทอง กรรมการ
3. นางณงษ์สง่า พิธิโยธยากร กรรมการ
4. นายวิบูลย์ ไชยชนะบุตร กรรมการ
5. นางศุภสมัย บุญเรือง กรรมการ
6. นางชญา พิชยกุล กรรมการ
7. นายมนตรี กวีโรชานนท์ กรรมการ
8. นายคิม ไชยแสนสุข กรรมการ
9. น.ส.สมจิตต์ เกิดประสงฆ์ กรรมการ
10. นายพิเชฐ ชูวงศ์โรจน์ กรรมการ
11. น.ส.จินตนา พรศิริไพโรจน์ กรรมการ
12. นายประทีป วาภิทินกร กรรมการ
13. นายสมคิด ฐิตศิลป์ กรรมการ
14. นายสุวิทย์ ศรีวิฑูรย์ กรรมการและบรรณาธิการ
15. น.ส.สิริมา วิวัฒนพันธ์ุ กรรมการและบรรณาธิการผู้ช่วย
16. น.ส.แจ่มจันทร์ เฉลิมวิจิตร กรรมการและบรรณาธิการผู้ช่วย
17. นายประเทือง ไตรธรรม กรรมการและผู้จัดการ
18. น.ส.สมพมา เจริญภักดิ์ กรรมการและเลขานุการ

กองจัดกร : ตึก AD1 ชั้น 2
โทร. 3141352
หรือ 3142122-9 ต่อ 164, 165

ข่าวรามคำแหงรายปีฉบับที่ ออกทุกวันเสาร์
อัตราค่าบำรุง ขร.
ปีการศึกษา 2524
จำนวนหนังสือ 52 ฉบับ
สมาชิกที่มารับตัวตนเอง ปีละ 25 บาท
สมาชิกที่รับทางไปรษณีย์ ปีละ 40 บาท
โปรดครบถ้วนและส่งเงินได้ในนาม
ผู้จัดการ ขร. ชั้น 2 AD1

